

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII W KLASIE VI W SZKOLE PODSTAWOWEJ SIÓSTR PIJAREK W
RZESZOWIE (opracowane na podst. podręcznika „Wczoraj i dziś”)**

Nazwa działu	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
1. Narodziny nowożytnego świata	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje na mapie Indie, Amerykę – wymienia towary sprowadzane z Indii – wie kim byli K. Kolumb, F. Magellan, J. Gutenberg, L. da Vinci, M. Anioł – podaje rok odkrycia Ameryki i I podróży dookoła świata – wyjaśnia, dlaczego ludność tubylczą Ameryki nazwano Indianami – wymienia nazwy rdzennych ludów Ameryki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia i opisuje nowości w technice żeglarskiej, które umożliwiły dalekomorskie wyprawy – poprawnie posługuje się terminami: <i>karawela, Kompas, tubylec, cywilizacje prekolumbijskie, kolonia, niewolnik, astrolabium, plantacja, renesans, Stary Świat, Nowy Świat, mecenat, reformacja, protestanci, kontrreformacja, odpust, seminarium duchowne</i> – wie kim byli: B. Diaz, Vasco da Gama – podaje daty wypraw Bartłomieja Diaza i Vasco da Gamy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia pozytywne i negatywne skutki wielkich odkryć geograficznych – wskazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Majów, Azteków i Inków – wskazuje na mapie trasy najważniejszych wypraw przełomu XV i XVI w. – poprawnie posługuje się terminami: <i>antykwizm, humanizm, fresk, pastor, celibat, zbór, herezy, inkwizycja, indeks ksiąg zakazanych</i> – opisuje dokonania Leonarda da Vinci i uzasadnia słuszność twierdzenia, że był on człowiekiem renesansu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie kim byli konkwistadorzy i opisuje ich działalność – wyjaśnia wpływ wynalezienia druku na rozprzestrzenianie się idei renesansu – charakteryzuje epokę renesansu -charakteryzuje poglądy Marcina Lutra – przedstawia postanowienia soboru trydenckiego - charakteryzuje działania zakonu jezuitów, inkwizycji i indeksu ksiąg zakazanych – opisuje postanowienia pokoju w Augsburgu i wyjaśnia zasadę <i>czyj kraj, tego religia</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje i ocenia poglądy głoszone przez Jana Kalwina – wskazuje zmiany wprowadzone w liturgii protestanckiej – charakteryzuje i ocenia wojnę trzydziestoletnią

		<ul style="list-style-type: none"> – wymienia dokonania rdzennych ludów Ameryki - wyjaśnia przyczyny poszukiwania morskiej drogi do Indii - podaje przyczyny wielkich odkryć geograficznych – wymienia wybitnych twórców epoki odrodzenia i podaje przykłady ich dzieł _ wymienia przyczyny i skutki wynalezienia druku – zna datę wystąpienia M. Lutra - wie kim byli: M.Luter, J. Kalwin, Erazm z Rotterdamu, I. Loyola 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia poglądy humanistów – wymienia przyczyny i skutki reformacji - wymienia przyczyny i skutki zwołania soboru trydenckiego; zna daty obradowania soboru – opisuje okoliczności powstania anglikanizmu 		
<p>2. W Rzeczpospolitej szlacheckiej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie postępuje się terminami: <i>szlachta, herb, szabla, folwark, dwór, tolerancja, wolna elekcja</i> - wymienia prawa i obowiązki szlachty – wymienia elementy wchodzące w skład folwarku szlacheckiego 	<ul style="list-style-type: none"> - postępuje się pojęciami: <i>demokracja szlachecka, sejm walny, sejmik ziemski, konstytucja ,spław wiślany, spichlerz, pańszczyzna, szkut, innowierca,</i> - wymienia przyczyny i skutki Unii lubelskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia skład i decyzje podejmowane na sejmie walnym – charakteryzuje rolę sejmików ziemskich i zakres ich uprawnień – wyjaśnia znaczenie odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego dla rozwoju gospodarki 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia poglądy Andrzeja Frycza Modrzewskiego jako pisarza politycznego doby renesansu - charakteryzuje politykę ostatnich Jagiellonów i jej następstwa – opisuje skutki 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje jak kształtował się polski parlamentaryzm - porównuje demokrację szlachecką ze współczesną demokracją

	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów: Zygmunta I Staroego i Zygmunta Augusta - podaje datę hołdu pruskiego, unii lubelskiej - wie kim byli: J. Kochanowski, M. Rej i M. Kopernik - wskazuje Henryka Walezego jako pierwszego króla elekcyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia przyczyny i skutki I wolnej elekcji - przedstawia dokonania twórców polskiego renesansu - zna daty: I wolnej elekcji, konfederacji warszawskiej - opisuje folwark szlachecki - charakteryzuje zróżnicowanie stanu szlacheckiego 	<p>Polskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje ustawy antychłopskie i antymieszczańskie - przedstawia zasługi ostatnich Jagiellonów dla rozwoju renesansu - wymienia przyczyny i skutki hołdu pruskiego - poprawnie posługuje się terminami: <i>Artykuły henrykowskie, pacta conventa, interrex</i> - wyjaśnia określenie Polski jako „państwa bez stosów” 	<p>utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia korzyści płynące z wielokulturowości Rzeczypospolitej Obojga Narodów - charakteryzuje strukturę wyznaniową i narodowościową Rzeczypospolitej Obojga Narodów - wyjaśnia, kim byli arianie i przedstawia zasady ich religii 	
<p>3. W obronie granic Rzeczypospolitej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje na mapie Carstwo Rosyjskie, Szwecję i Turcję - wymienia władców elekcyjnych rządzących Polską w okresie walk z Rosją, Turcją i Szwecją - poprawnie posługuje się terminami: <i>hetman, husaria, jasyr, haracz, rokosz, liberum veto</i> - zna daty: potopu szwedzkiego, bitwy pod Wiedniem, wybuchu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje uzbrojenie husarza - wie dlaczego przeniesiono stolicę do Warszawy - wymienia przyczyny i skutki powstania Chmielnickiego - zna przyczyny i skutki potopu szwedzkiego - zna przyczyny i skutki odsieczy wiedeńskiej - wymienia skutki wojen XVII w. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego Zygmunt III Waza utracił tron Szwecji - poprawnie posługuje się terminami: <i>piechota wybraniecka, dymitriada, Kreml, bojar</i> - charakteryzuje przyczyny wojen polsko-szwedzkich w XVII w. - charakteryzuje działania wojenne 		<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje i ocenia politykę Zygmunta III wobec Rosji i Szwecji - charakteryzuje i ocenia politykę szlachty wobec Kozaków

	<p>powstania Chmielnickiego</p> <p>- wie, kim byli: B. Chmielnicki, A. Kordecki, S. Czarniecki</p> <p>– opowiada o sposobach spędzania czasu wolnego przez szlachtę na przełomie XVII i XVIII w.</p> <p>– wskazuje pozytywne i negatywne cechy szlachty polskiej tego okresu</p>	<p>- zna daty: bitwy pod Kircholmem, bitwy pod Kłuszynem, bitwy pod Oliwą, pod Cecorą, Chocimiem I i Chocimiem II</p> <p>– poprawnie posługuje się terminami: wojna podjazdowa, <i>sułtan</i>, <i>janczarzy</i>, <i>ekspansja</i>, <i>barok</i>, <i>sarmatyzm</i>, <i>ćło</i>, <i>Kozacy</i>, <i>żołd</i>, <i>chan</i></p> <p>- wie czym była piechota wybraniecka</p> <p>– opisuje strój sarmacki</p> <p>- wie kim byli: S. Żółkiewski, J.K. Chodkiewicz</p>	<p>podczas potopu szwedzkiego</p> <p>– charakteryzuje walki z Kozakami podczas powstania Chmielnickiego</p> <p>– wskazuje na mapie ziemie, które polska utraciła po wojnach XVII w.</p> <p>– przedstawia zajęcia i sytuację Kozaków</p> <p>– charakteryzuje malarstwo i rzeźbę epoki baroku</p> <p>– charakteryzuje ideologię sarmatyzmu</p>		
<p>4. Od absolutyzmu do republiki</p>	<p>– wie kim byli: Ludwik XIV, O. Cromwell, J. Waszyngton, K. Pułaski, T Kościuszko</p> <p>– wskazuje na mapie Francję, Anglię, Rosję, Austrię i Prusy</p> <p>- posługuje się terminem: <i>parlament</i>, <i>oświecenie</i></p> <p>– podaje przykłady dokonań naukowych</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego Ludwika XIV określano mianem Króla Słońce</p> <p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia absolutna</i>, <i>monarchia parlamentarna</i>, <i>absolutyzm oświecony</i>, <i>klasycyzm</i>, <i>kolonia</i>, <i>konstytucja</i></p> <p>- wymienia</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>manufaktura</i>, <i>ćło</i>, <i>import</i>, <i>eksport</i></p> <p>– przedstawia, w jaki sposób doszło do wzmocnienia władzy królewskiej we Francji</p> <p>– wyjaśnia przyczyny konfliktu Karola I z parlamentem</p> <p>– charakteryzuje</p>	<p>- charakteryzuje politykę ministra Colberta we Francji</p> <p>- opisuje etapy walki między królem a parlamentem w Anglii</p> <p>-charakteryzuje monarchię parlamentarną w Anglii</p> <p>– charakteryzuje znaczenie Deklaracji Niepodległości</p>	<p>– wskazuje pozytywne i negatywne strony panowania Ludwika XIV</p> <p>– porównuje ustrój monarchii parlamentarnej i monarchii absolutnej</p>

	<p>lub technicznych epoki oświecenia</p>	<p>uprawnienia monarchy absolutnego</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje życie w Wersalu w czasach Ludwika XIV – wymienia przykłady budowli klasycystycznych w Polsce i Europie – charakteryzuje styl klasycystyczny – wymienia najważniejsze dokonania naukowe i techniczne epoki oświecenia – podaje przykłady reform w monarchiach absolutyzmu oświeconego – podaje daty: uchwalenia Deklaracji Praw Narodu Angielskiego, , utworzenia Królestwa Prus, uchwalenia Deklaracji Niepodległości Stanów Zjednoczonych, zakończenia wojny angielsko-amerykańskiej, uchwalenia konstytucji 	<p>ideologię oświecenia</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie kim byli i czego dokonali: Monteskiusz, Wolter i J.J. Rousseau – wymienia reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach w dobie absolutyzmu oświeconego oraz zna władców, którzy te reformy przeprowadzili – przedstawia przyczyny wybuchu wojny między kolonistami a rządem brytyjskim – opisuje wydarzenie zwane bostońskim piciem herbaty – przedstawia udział Polaków w walce o niepodległość USA 	<p>- charakteryzuje Konstytucję USA</p>	
--	--	--	---	---	--

		USA , - wymienia przyczyny i skutki wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych			
5. Upadek Rzeczypospolitej	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia władców elekcyjnych rządzących Polską pod koniec XVII i w XVIII w. - poprawnie postępuje się terminem: <i>rozbiory Polski, naczelnik, kosynierzy,</i> - podaje daty: I, II i III rozbioru Polski, powstania kościuszkowskiego, obrad Sejmu Wielkiego, uchwalenia Konstytucji 3 Maja - wymienia państwa, które dokonały rozbiorów Polski i wskazuje je na mapie - podaje przykłady zasług ostatniego króla dla rozwoju kultury polskiej - wie kim byli: T. Rejtan i T. Kościuszko 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie postępuje się terminami: <i>unia personalna, anarchia, ambasador, emigracja, obiady czwartkowe, konfederacja, insurekcja</i> - charakteryzuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego - wymienia przyczyny i skutki I rozbioru - wymienia przyczyny i skutki uchwalenia Konstytucji 3 Maja - wymienia najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego - wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja - charakteryzuje postać Tadeusza Kościuszki - zna daty: sejm niemiecki, wyboru S.A. Poniatowskiego na króla, konfederacji 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia sens powiedzeń: <i>Od Sasa do Lasa i Za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa</i> - wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas I, II i III rozbioru Polski - opisuje okoliczności wyboru Stanisława Augusta na króla Polski - wie kim byli : S. Konarski, I. Krasicki, H. Kołłątaj, S. Staszic, W. Bogusławski, J. U. Niemcewicz - charakteryzuje architekturę i sztukę klasycystyczną - charakteryzuje konfederację barską - opisuje konfederację targowicką i przebieg wojny polsko-rosyjskiej 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia genezę i postanowienia sejm niemiecki - opisuje pozytywne i negatywne skutki rządów Augusta III - omawia zmiany wprowadzone w polskim szkolnictwie Przez KEN - opisuje przyczyny i przebieg powstania kościuszkowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje i ocenia okres rządów Augusta II Mocnego i Augusta III - wskazuje reformy niezbędne dla wzmocnienia Rzeczypospolitej - wymienia przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII w.

		barskiej , utworzenia KEN, konfederacji targowickiej			
6. Rewolucja francuska i okres napoleoński	<p>– poprawnie postępuje się terminami: <i>rewolucja, Bastylia, gilotyna, emigracja</i></p> <p>- zna daty: wybuchu rewolucji we Francji, utworzenia Legionów Polskich we Włoszech, utworzenia Księstwa Warszawskiego</p> <p>– wyjaśnia, kim byli Jan Henryk Dąbrowski , Józef Wybicki i Napoleon Bonaparte</p> <p>– podaje nazwę hymnu Polski i wskazuje jego związek z Legionami Polskimi we Włoszech</p> <p>– podaje przyczyny likwidacji Księstwa Warszawskiego</p>	<p>– poprawnie postępuje się terminami: <i>burżuazja, Stany Generalne, republika, zamach stanu, korupcja</i></p> <p>– wymienia i charakteryzuje stany społeczne we Francji</p> <p>- zna daty: uchwalenia Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela, ogłoszenia republiki, koronacji cesarskiej Napoleona, wyprawy na Rosję</p> <p>- wymienia przyczyny i skutki rewolucji we Francji</p> <p>– wskazuje na mapie państwa, z którymi walczyła rewolucyjna Francja</p> <p>– wskazuje na mapie państwa, z którymi toczyła wojny napoleońska Francja</p> <p>– przedstawia</p>	<p>– przedstawia sytuację we Francji przez wybuchem rewolucji</p> <p>- zna daty: uchwalenia konstytucji francuskich, zamachu stanu Napoleona, kodeksu Napoleona</p> <p>– poprawnie postępuje się terminem: <i>monarchia konstytucyjna, jakobini, dyktatoriat, radykalizm, spalonej ziemi, wojna podjazdowa, abdykacja, „ bitwa narodów”</i></p> <p>– opisuje rządy jakobinów</p> <p>– charakteryzuje rządy dyktatoriatu</p> <p>– wymienia reformy wprowadzone przez Napoleona</p> <p>- charakteryzuje wyprawę Napoleona na</p>	<p>– charakteryzuje przebieg rewolucji we Francji</p> <p>– charakteryzuje ustrój Francji po wprowadzeniu konstytucji</p> <p>- opisuje jak doszło do obalenia monarchii we Francji</p> <p>- charakteryzuje podboje napoleońskie w Europie</p> <p>- przedstawia walki Legionów Polskich w epoce napoleońskiej</p> <p>- omawia zapisy konstytucji Księstwa Warszawskiego</p>	<p>– wyjaśnia ponadczasowe znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatela</p> <p>– opisuje wojny napoleońskie i przedstawia przyczyny klęski Napoleona</p> <p>– przedstawia i ocenia postać Napoleona Bonaparte</p>

		przyczyny i skutki wyprawy Napoleona na Rosję – opisuje położenie ludności polskiej po utracie niepodległości - wie kim byli: J. Poniatowski i M. Robespierre	Rosję – wyjaśnia, dlaczego Legiony były szkołą patriotyzmu i demokracji -przedstawia okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego		
--	--	---	---	--	--

Wszelkie informacje, które podaje w notatkach nauczyciel, a nie występują w podręczniku, są informacjami na ocenę bardzo dobrą lub celującą